

Laboratorijska vaja 4: Usmerniški vezji M3 in B6

Priimek in ime: _____

Datum: _____

Cilj vaje: Napetostno tokovne razmere v usmerniškem vezju M3 in B6.

Priprava na laboratorijsko vajo

Za koliko stopinj je prestavljena točka naravne komutacije glede na enofazna usmerniška vezja?

_____

Po priloženi merilni shemi (slika 10) narišite poenostavljeno električno shemo vezja in na njej označite relevantne napetosti in toke.

Slika 1: Poenostavljena električna shema M3 vezja

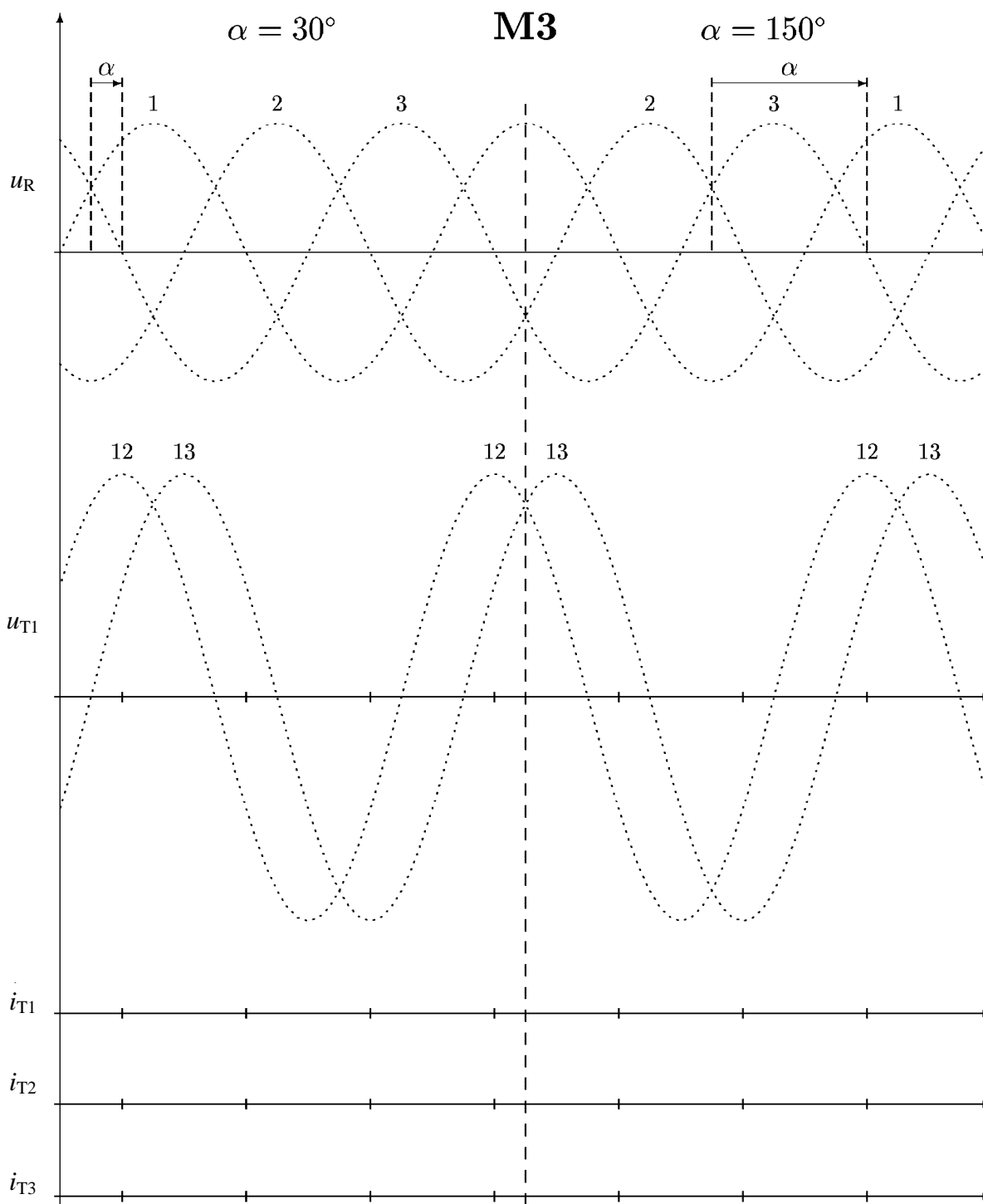
V kolikšnem območju se lahko giblje vklopni kot α ?

<i>breme</i>	α
R	od _____ do _____
$L \rightarrow \infty$	od _____ do _____

Izpeljite izraz za usmerjeno srednjo vrednost izhodne napetosti v primeru ohmskega bremena (za $\alpha > 30^\circ$)!

$$\bar{U}_\alpha =$$

Na priloženem oscilogramu označite točko naravne komutacije (NK). Za prožilna kota $\alpha = 30^\circ$ in $\alpha = 150^\circ$ narišite (za ohmsko breme) potek toka skozi tiristor i_T ter padeč napetosti na tiristorju u_T (tiristor obravnavajte kot idealno stikalo).

Slika 2: Potek karakterističnih signalov za R breme

Podajte splošen izraz za usmerjeno srednjo vrednost ($L \rightarrow \infty$)!

$\bar{U}_0 =$

$\bar{U}_\alpha =$

Izvedba laboratorijske vaje

Sestavite usmerniško vezje po priloženi shemi. Tiristorji so krmiljeni z impulzno napravo, s katero je možno spreminjati lego kota zakasnitve krmilnega impulza glede na točko naravne komutacije.

Naloga 1: Izmerite krmilno karakteristiko $U_{=\alpha} = f(\alpha)$ za R - L breme ($L = \underline{\quad}$ mH, $R = \underline{\quad}$ Ω)!

Karakteristiko izračunajte tudi analitično in obe podajte v relativni obliki $\frac{U_{=\alpha}}{U_{=0}} = f(\alpha)$!

$U_S = \underline{\quad\quad\quad}$ V											
α	0										
$\bar{U}_\alpha$, izračunano											
$\bar{U}_\alpha$, merjeno											

Dodajte sliko in komentar!

Slika 3: Krmilna karakteristika za R - L breme

Izmerite srednjo in efektivno vrednost faznega oziroma ventilskega toka za R - L breme pri $\alpha = 0^\circ$! Upoštevajte dejstva, da je:

- zveza med srednjima vrednostima ventilskega in enosmernega toka: $I_{=v} = \frac{I_{=\alpha}}{3}$
- zveza med efektivno vrednostjo faznega in enosmernega toka: $I_{S\text{eff}} = \frac{I_{=\alpha}}{\sqrt{3}}$

Trifazno-šestpulzno (B6) usmerniško vezje

Po priloženi merilni shemi (slika 11) narišite poenostavljeno električno shemo vezja in na njej označite relevantne napetosti in toke.

Slika 4: Poenostavljena električna shema usmerniškega vezja B6

Izvedba laboratorijske vaje

Sestavite usmerniško vezje po priloženi shemi.

Naloga 1: Izmerite krmilno karakteristiko $U_{=\alpha} = f(\alpha)$ za R - L breme ($L = \underline{\hspace{1cm}}$ mH, $R = \underline{\hspace{1cm}}$ Ω)!

Karakteristiko izračunajte tudi analitično in obe podajte v relativni obliki $\frac{U_{=\alpha}}{U_{=0}} = f(\alpha)$!

$U_S = \underline{\hspace{2cm}}$ V													
α	0												
$\bar{U}_{\alpha}$, izračunano													
$\bar{U}_{\alpha}$, merjeno													

Dodajte sliko in komentar!

Slika 5: Krmilna karakteristika za R - L breme

Posnemite in priložite potek trenutne napetosti pozitivnega in negativnega sistema proti zvezdišču, ter skupne napetosti na enosmerni strani ($\alpha = 60^\circ$).

Dodajte sliko in komentar!

Slika 6: Potek u_{breme} in $u_{\text{pozit.}}$

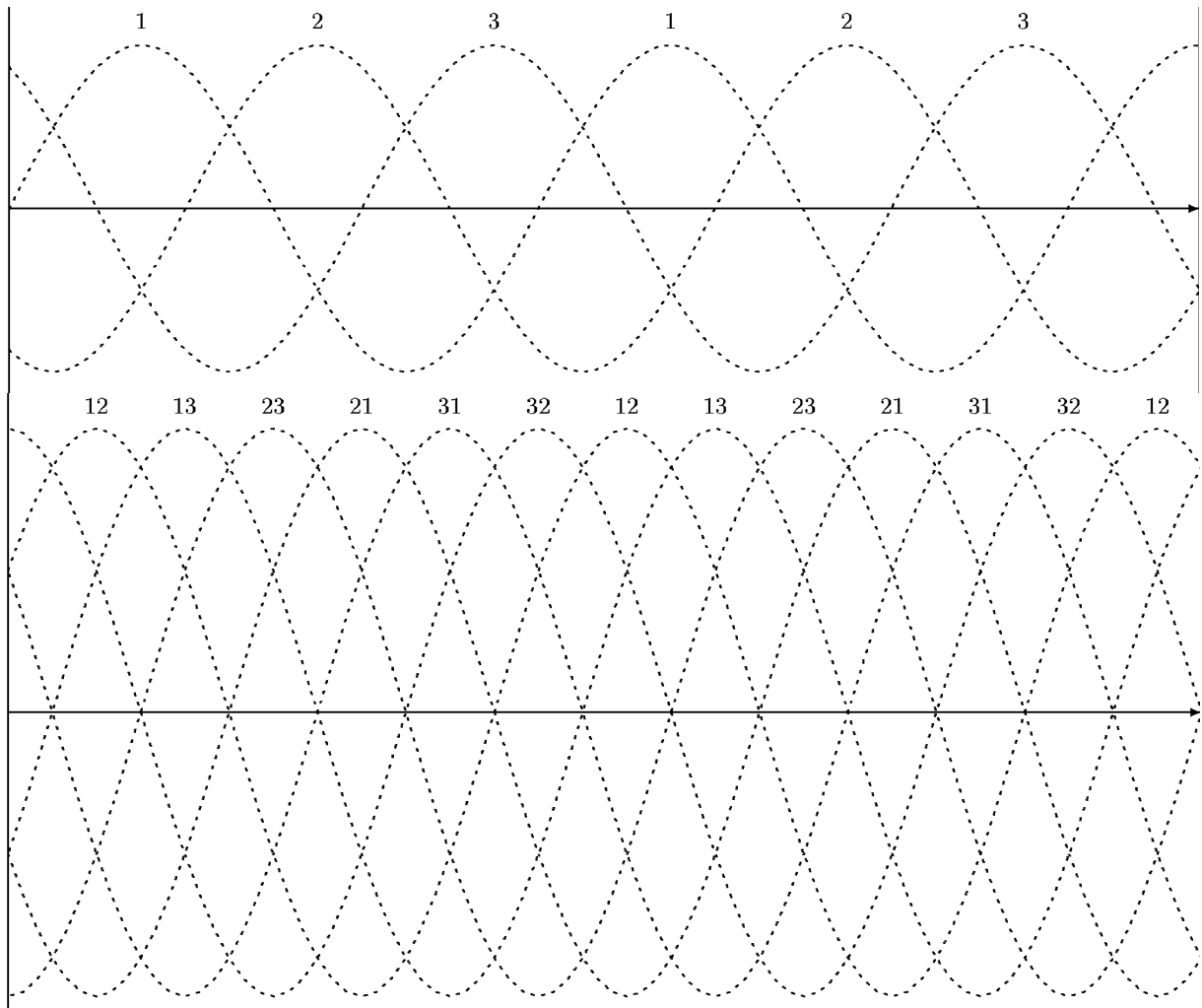
Dodajte sliko in komentar!

Slika 7: Potek u_{breme} in $u_{\text{negat.}}$

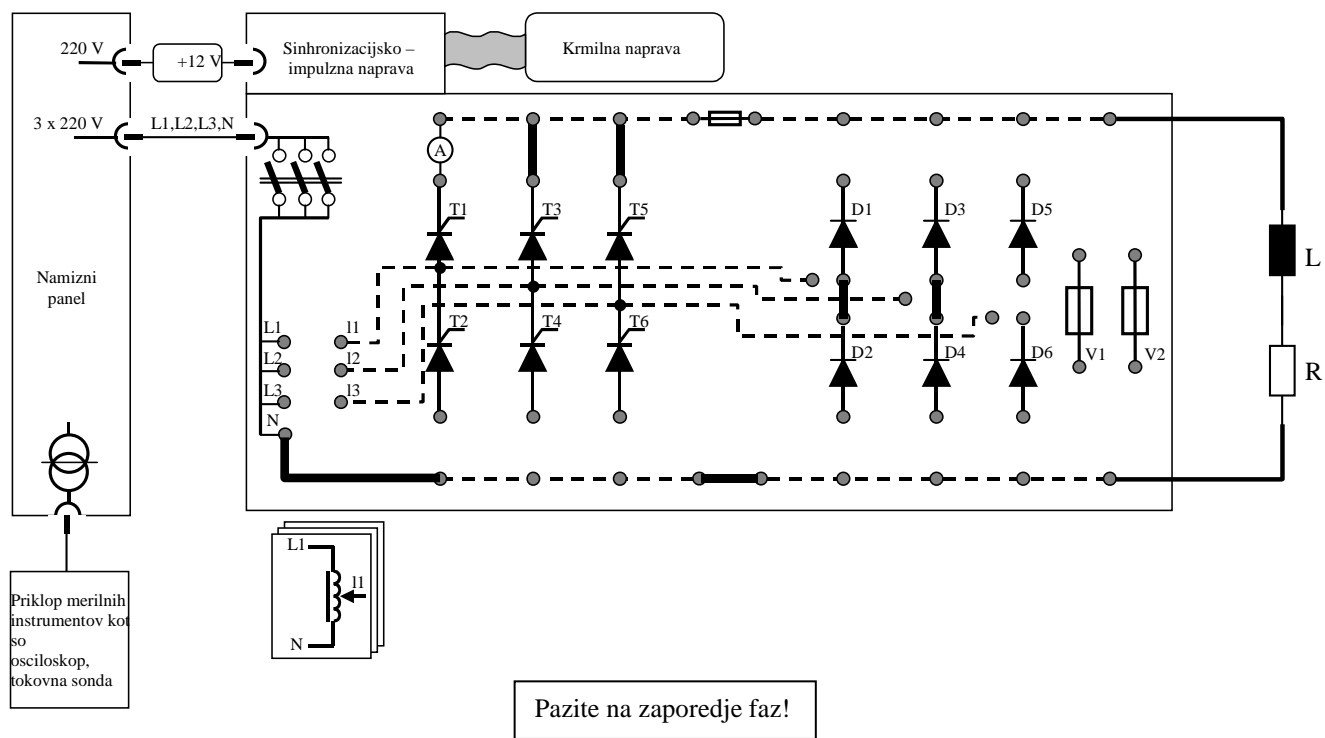
Dodajte sliko in komentar!

Slika 8: Potek $u_{\text{pozit.}}$ in $u_{\text{negat.}}$

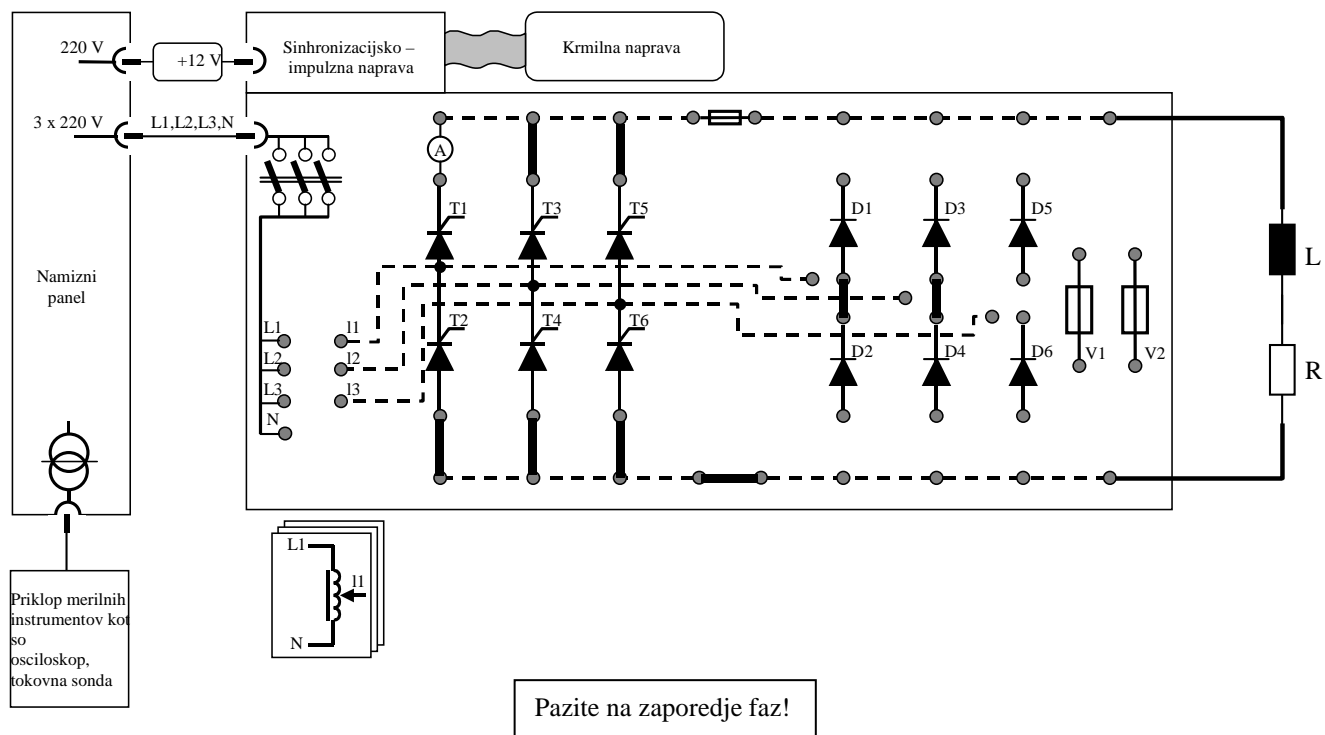
Po opravljeni vaji iste poteke skicirajte na priloženi oscilogram!

Slika 9:

Slika 10: Merilna shema (M3)

Slika 11: Merilna shema (B6)